

DROŠS CELŠ UZ SKOLU

*Celvedis vecākiem sarunai
ar jauno skolēnu*

Vecāku zināšanai!

Lai gan tiesiskais regulējums ļauj bērnam atrasties vienam publiskā vietā bez pieaugušo klātbūtnes jau no septiņu gadu vecuma, vecākiem tomēr ir jāizvērtē, vai bērns ir tam gatavs, un jāpārrunā, kā rīkoties neierastās situācijās.

Šis materiāls ir īss ceļvedis vecākiem par galvenajiem drošības jautājumiem, ko nepieciešams pārrunāt ar bērnu, kurš sācis skolas gaitas, lai ceļš uz skolu būtu drošs.

Izlasiet materiālu un atzīmējiet, ko esat jau pārrunājuši ar bērnu. Ja ir jautājumi, kas nav izrunāti, šis ceļvedis palīdzēs to izdarīt. Palūdziet bērnam izpildīt viņam paredzētos uzdevumus un tad pārrunājiet sniegtās atbildes.

VALSTS POLICIJAS
MOBILĀ LIETOTNE
MANA DROŠĪBA

Maršruts

Atzīmējiet, ja izdarīts ✓

1. Kopā izplānots un veikts maršruts (vai vairāki, ja tādi ir) uz skolu un no tās.
2. Pārrunāti satiksmes drošības jautājumi, plānojot maršrutu (piemēram, brauktuves, dzelzceļa šķērsošana atbilstošās vietās un veidā).
3. Izspēlēta rotaļa, kurā vecāki ar bērnu ir mainītās lomās un maršruts uz skolu un no tās veikts bērna vadībā.
4. Izrunāta drošāka maršruta izvēle (labāk garāks, bet drošāks ceļš – bez tumšiem posmiem, pamestām mājām, neapdzīvotām vietām, aizaugušiem parkiem u.tml.).
5. Atrasti objekti, kas palīdz bērnam orientēties (arī riska situācijā), piemēram, veikals, baznīca u.c.
6. Pievērsta uzmanība objektiem, kuri varētu būt bīstami, un izrunāts – kāpēc.
7. Kopīgi izgatavota vecāku vizītkarte, kas novietota drošā vietā (mugursomā, kabatā), lai nepieciešamības gadījumā varētu to ātri atrast un izmantot.

Sabiedriskais transports

Ja bērns dosies uz skolu viens,

izmantojot sabiedrisko transportu, pārliecinieties, vai:

1. **bērnam ir derīga sabiedriskā transporta biļete** un / vai pietiek naudas biļetes iegādei;
2. **bērns labi atpazīst pieturu**, kurā ir jāiekāpj un jāizkāpj (izpētīti blakus esošie objekti un citi orientieri);
3. **bērns zina** – ja viņš ir pabraucis garām vajadzīgajai pieturai vai ir salūzis transportlīdzekli, viņš var vērsties pie transportlīdzekļa vadītāja un lūgt palīdzību;
4. **bērns apzinās iemigšanas riskus** (pabraukšana garām vajadzīgajai pieturai, mantu nozaudēšana vai zādzība);
5. **bērnu sagaidīs kāds no vecākiem** vai cits uzticams pieaugušais, ja sabiedriskā transporta pietura atrodas nomaļā vietā (ārpus pilsētas, uz šosejas);
6. **bērns zina, ka jāzvana vecākiem** un jālūdz padoms, ja nozaudēta sabiedriskā transporta braukšanas biļete vai nauda.

Noderīgi zināt!

Transportlīdzekļa vadītājs nav tiesīgs izsēdināt bērnu līdz 15 gadu vecumam!

Līdz 16 gadiem bērni nakts laikā (22.00–6.00) nedrīkst atrasties publiskās vietās bez pieaugušo klātbūtnes!

Ja bērnam ir mobilais telefons, Valsts policija iesaka lejupielādēt Valsts policijas mobilo lietotni "Mana drošība", kas piedāvā iespēju piezvanīt glābšanas dienestiem un nosūtīt precīzas savas atrašanās koordinātes.

Atcerieties, ka svešu bērnu nav! Ja esat pamanījis, ka bērns ir nokļuvis nelaimē, ir apmaldījies, raud vai atrodas nepiemērotā vietā un laikā, neatstājiet viņu bez palīdzības! Nepieciešamības gadījumā ziņojiet Valsts policijai!

Palīdzība un drošība

Uzdodiet bērnam jautājumu,

sagaidiet atbildi un kopīgi pārrunājiet to!

1. **Ko Tu darītu, ja apmaldītos vai nokļūtu nelaimē?**
Ir jāzvana vecākiem, jāvēršas pie uzticama pieaugušā vai jāzvana Valsts policijai vai glābšanas dienestiem.
2. **Nosauc palīdzības tālruņa numuru!**
Palīdzības tālruņa numurs ir 112.
3. **Vai Tu zini, kā izstāstīt pa tālruni, kur Tu atrodies?**
Orientieri var būt – ielas nosaukums, ēkas numurs, sabiedriskā transporta maršruts vai numurs, veikala nosaukums.
4. **Ko Tu darītu, ja svešinieks Tev piedāvātu pieņemt viņa dotās mantas (konfektes, dzērienus, rotaļlietas u.c.)?**
No svešiem, nepazīstamiem cilvēkiem nevajag pieņemt mantas, no tām ir jāatsakās un jādodas prom. Pēc tam ir jāizstāsta vecākiem.
5. **Ko Tu darītu, ja svešinieks Tev piedāvātu kaut kur doties kopā?**
Ja svešinieks sāk sarunu, uzmācas, seko, piedāvā kaut kur doties kopā, ir jāizvairās no sarunas un jādodas uz drošu vietu (veikalu, pastu u.c.), kur ir daudz cilvēku. Pēc tam ir jāizstāsta vecākiem.
6. **Ko Tu darīsi, ja svešinieks teiks, ka pazīst Tavus vecākus, un aicinās doties viņam līdzi?**
Ja svešinieks saka, ka pazīst bērna vecākus un viņi ir lūguši svešiniekam izņemt bērnu no skolas, ir jāpiezvana vecākiem un jāpārliecinās, vai tā ir.
7. **Kam Tu prasīsi palīdzību uz ielas? Pie kura no svešiniekiem vērsīsies?**
Ne visi pieaugušie ir bīstami, un, ja bērns jūtas apdraudēts, viņš var lūgt palīdzību uzticamam pieaugušajam (apsargam, pārdevējam, policistam, cilvēkam ar bērnu).
8. **Ko Tu darīsi, ja Tev uz ielas kāds darīs pāri?**
Svarīgi ir pievērst apkārtejo uzmanību, drīkst skaļi kliegt un saukt palīga.

Aizpildi atbilžu laukus, izkrāso zīmējumu un sakrāj drošības medaļas

Palūdziet skolēnam izpildīt šo uzdevumu, lai pārliecinātos, ka viņš zina atbildes. Kad skolēns uzdevumu ir izpildījis, pārliecinieties par atbilžu pareizību un kopā saskaitiet iegūtās drošības medaļas. Katra pareiza atbilde ir viena drošības medaļa.

es dzīvoju

3

manu mammu sauc, mammas tālruna numurs

manu tēti sauc, tēta tālruna numurs

4

5

palīdzības tālruna numurs

1

manas skolas nosaukums

2

mani sauc (vārds, uzvārds)

6

Pārrunājiet ar bērnu, ko viņš darīs, ja notiks kas neierasts. Piemēram:

- nokavēs sabiedrisko transportu;
- nokavēs mācību stundas;
- pazaudēs sabiedriskā transporta biļeti;
- apmaldīsies;
- būs izlādējies mobilais tālrunis un nevarēs sazvanīt vecākus.

leģaumējiet!

Stresa situācijā (pēkšņa, neierasta situācija) bērns nespēs atcerēties visu iepriekš pārrunāto. Tādēļ ir svarīgi mācīt tikai svarīgāko un regulāri, vismaz vienu reizi mēnesī, to atkārtoti pārrunāt.

Ja iespējams, izgatavojiet speciālu vizītkarti ar savu kontaktinformāciju un citu būtisku informāciju, ko iedot bērnam, lai nepieciešamības gadījumā to varētu izmantot.

Gada laikā vairāk nekā 300 reizi Jūsu bērns mēros ceļu no mājām uz skolu un atpakaļ.

Ir svarīgi izplānot šo maršrutu, lai pārrunātu iespējamos riskus un bērna rīcību, saskaroties ar neierastu situāciju.

Plānojot ceļu uz skolu kopā ar bērnu, zināšanas veidojas un nostiprinās praksē.

1

Sadaliet maršrutu vairākos posmos. Tas ļaus vieglāk atcerēties, ko katrā posmā svarīgi ievērot. Veiciet šo maršrutu kopā ar bērnu.

2

Katrā posmā identificējiet galvenos drošības riskus (situācijas, kuras var rasties, piemēram, gājēju pārejas šķērsošana, apmaldīšanās, bīstamākie ceļu posmi u.c.). Pārrunājiet ar bērnu, kā labāk rīkoties.

3

Padomājiet, vai no identificētajiem riskiem ir iespējams izvairīties (izvēlēties citu ceļu, maršrutu u.c.). Vienojieties ar bērnu, kur meklēt palīdzību, ja tāda nepieciešama.

